

**AE-RUNA. Desarrollo rural y
conservación de la naturaleza.
Organizada por la Fundación Felix
Rodríguez de la Fuente**

**SEDUCCIÓN AMBIENTAL, CUSTODIA DEL
TERRITORIO Y CONVERGENCIA RUNA**

Jordi Sargatal i Vicens
Director del Área de Territorio y Paisaje
Obra Social de Caixa Catalunya

CAIXA CATALUNYA
OBRA SOCIAL

Sedución Ambiental, Custodia del Territorio y Convergencia RuNa

Jordi Sargatal i Vicens

Madrid, 3 de diciembre del 2008

CAIXA CATALUNYA
OBRA SOCIAL

“Revertir en la sociedad el llamado dividendo social, favoreciendo los valores de la solidaridad, la cooperación, la cultura y la protección del medio ambiente”

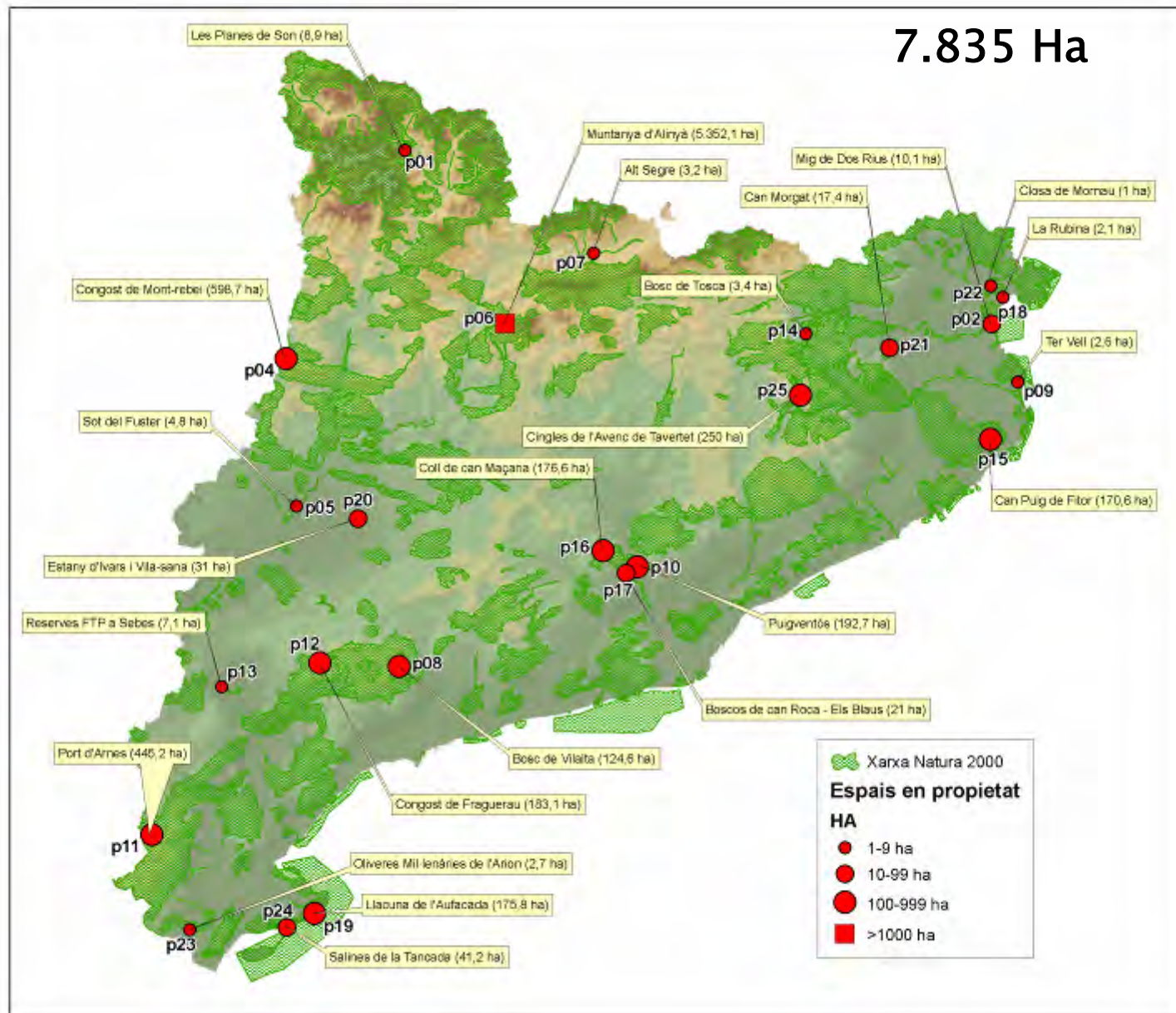
*Introducción a la Memoria
2001 de la Obra Social*

Objetivos de Territori i Paisatge

- ✓ Compra de espacios con valor ecológico.
- ✓ Gestión del territorio directamente y mediante convenios.
- ✓ Colaboración en proyectos de conservación y educación ambiental.
- ✓ Sensibilización ambiental de la población.

ESPACIOS EN PROPIEDAD

DRETS DE TALA

25 espais de boscos madurs
Període entre 20 a 30 anys 142 ha

Boscós a Ainet de Besan, Àreu, Arestui, Baisca, Burg,
Tírvia, Araós, Ginestarre, Esterri de Cardós, Montenartró
i Estaon
(Pallars Sobirà)

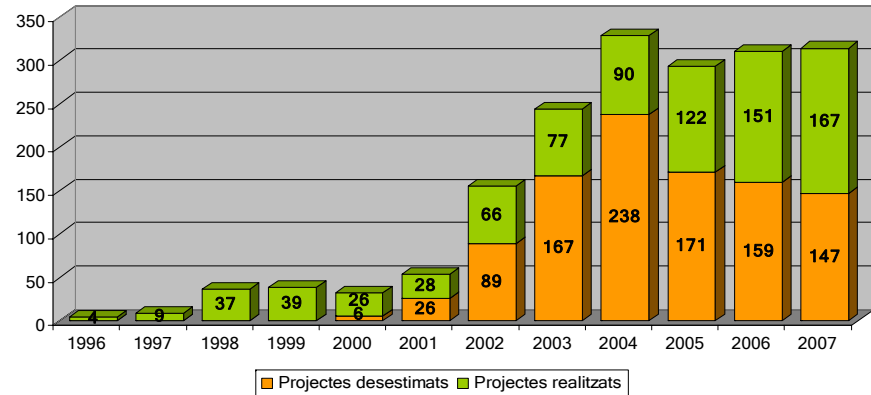
Ajuts a Projectes

Projectes rebuts de l'any 1996-2007: **1.819**

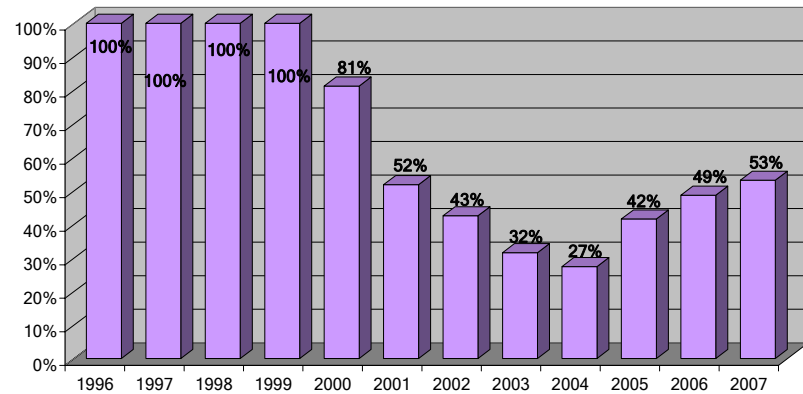
Projectes realitzats de l'any 1996-2007: **816**

Import invertit en projectes de 1996-2007: **5.903.000 €**

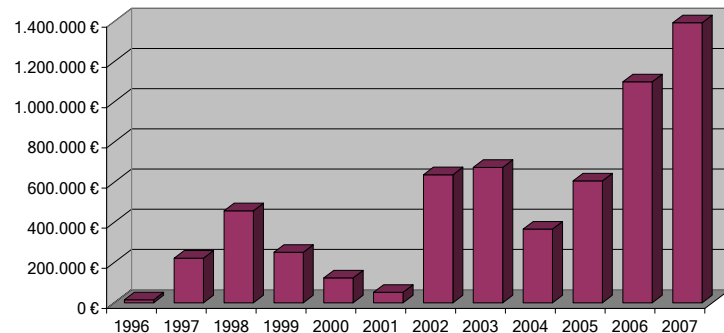
Projectes rebuts 1996-2007

Percentatges de projectes realitzats

Total Invertit en projectes

La Fundació ha actuat en diferents àmbits temàtics

107 projectes (13%)

Paisatges

119 projectes (15%)

Bosc

76 projectes (9%)

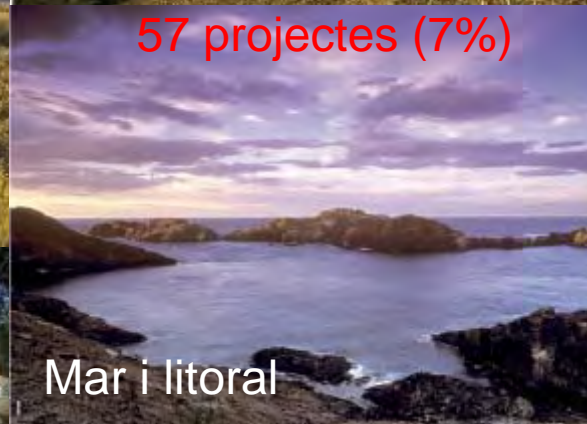
Muntanyes

99 projectes (12%)

Rius i Aiguamolls

57 projectes (7%)

Mar i litoral

116 projectes (14%)

Espai agrícola
i ramader

242 projectes (30%)

Consciència ambiental

Durant aquests 10 anys, hem treballat en més de 60 espècies emblemàtiques i indicadores:

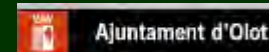

Observatori del Paisatge

- Territori i Paisatge és una de les entitats impulsores de l'Observatori des dels seus inicis.
- L'Observatori és un exemple d'entitat sorgida fruit d'una necessitat i que pel seu interès s'incorpora sota el pupil·latge de l'Administració Pública.
- Model a seguir en d'altres tipus de projectes

- Cartes i catàlegs de paisatge
- assessorament sobre indicadors
- seminaris, exposicions, publicacions, documentació, butlletins...

Manuais tècnics i pràctics:

Pòsters:

Publicacions destacables:

Les Planes de Son

Centre de Natura i Desenvolupament

Sostenible dels Pirineus

✓ ANY 1999

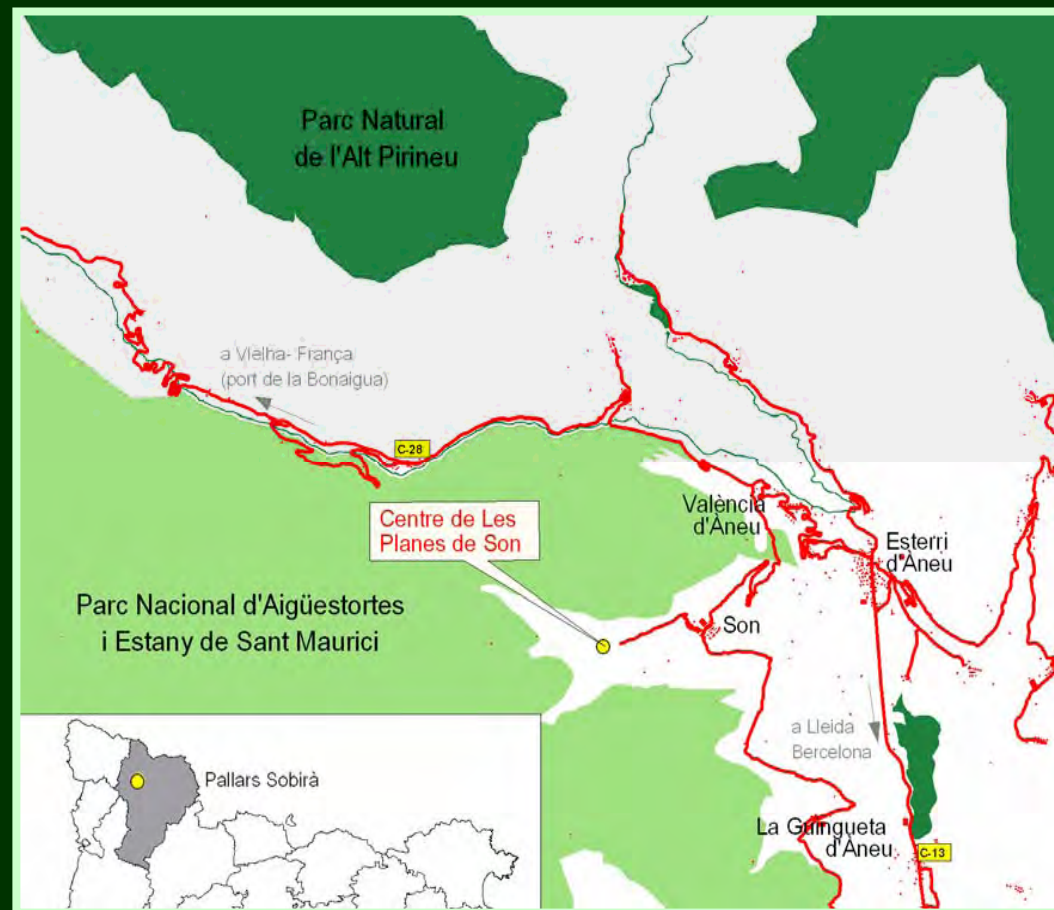
✓ ACTUALMENT

LES PLANES DE SON

UBICACIÓ

- ➡ Alt Àneu, Pallars Sobirà
- ➡ 1.530 m. d'alçada
- ➡ Ubicació entre dos parcs: el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici i el recent creat Parc Natural de l'Alt Pirineu

Els Amics i els Voluntaris del Territori i del Paisatge han de ser la culminació d'un camí...

Projectes

- El Centre de Fauna: actualment té 4 espècies autòctones del Pirineu. En els propers anys ha d'arribar a 16 espècies.

- L'estació meteorològica: recurs educatiu, i element de consulta per la web de l'Obra Social, alhora que un element d'utilitat pel coneixement de dades climàtiques de les zones pirinenques.

Observatori astronòmic: Pla de gestió per a situar Les Planes de Son dins la xarxa d'observadors astronòmics.

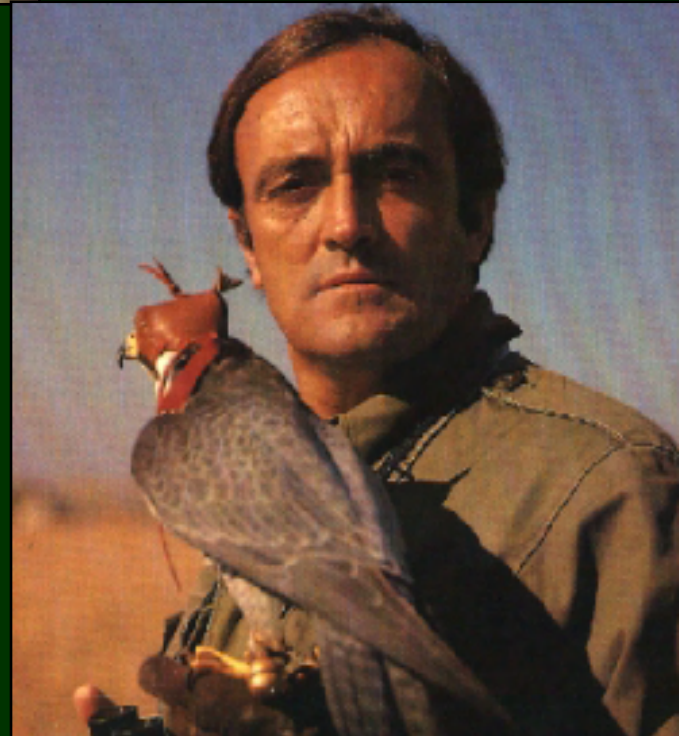

Seducción ambiental

Classificació

Descripció de l'espècie

LA CALA JUGADORA

Situació històrica

Conservació i protecció

Reintroducció. UICN

El projecte de reintroducció

Projecte de viabilitat

Estudi idoneïtat de l'hàbitat

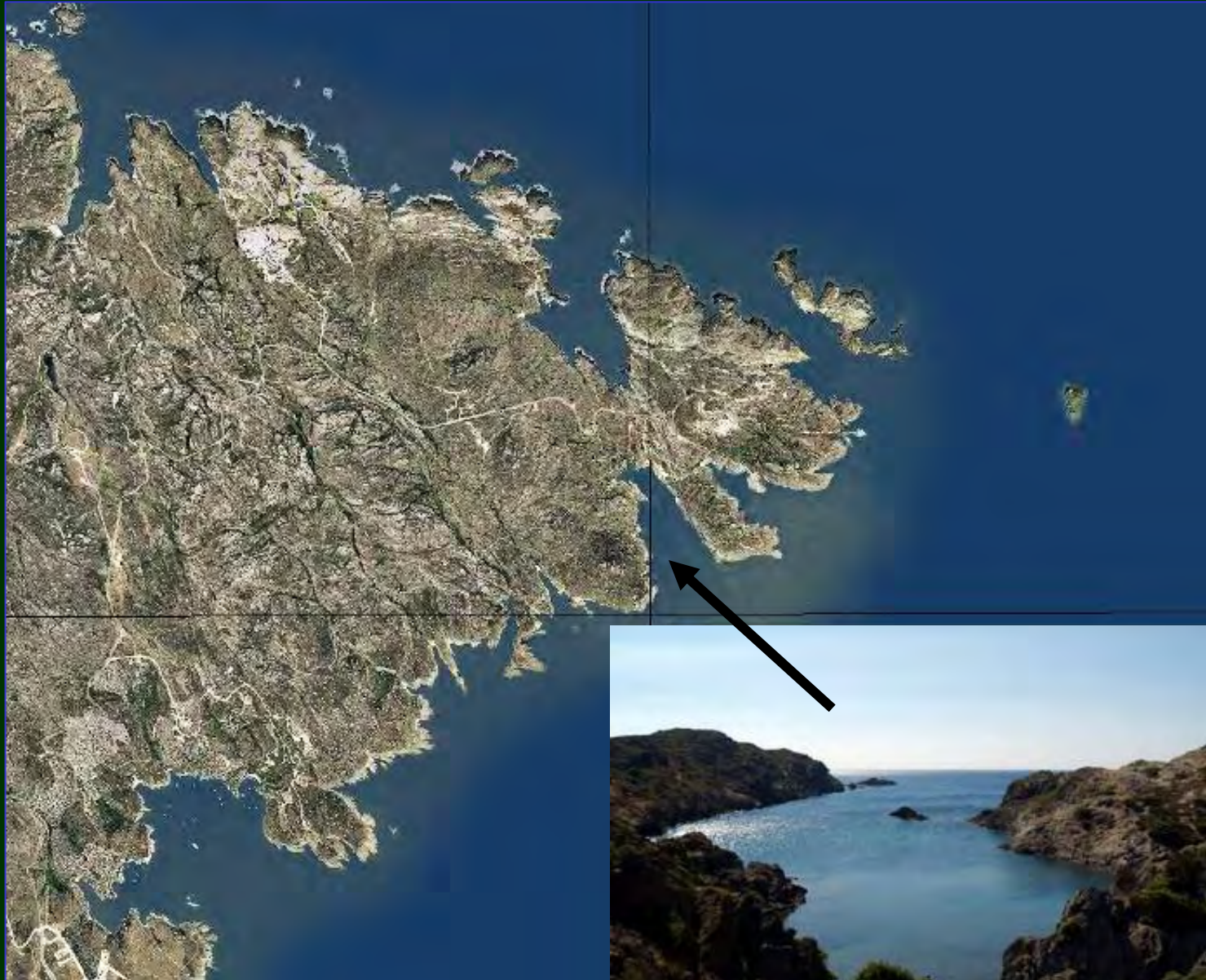
Cap de Creus

**Elecció de la cala:
La cala Jugadora**

Actuacions

Futur pla de seguiment

Conclusions

Classificació

Descripció de
l'espècie

LA CALA JUGADORA

Situació històrica

Conservació i
protecció

Reintroducció.
UICN

El projecte de
reintroducció

Projecte de
viabilitat

Estudi idoneïtat de
l'hàbitat

Cap de Creus

**Elecció de la cala:
La cala Jugadora**

Actuacions

Futur pla de
seguiment

Conclusions

Classificació

Descripció de
l'espècie

Situació històrica

Conservació i
protecció

Reintroducció.
UICN

El projecte de
reintroducció

Projecte de
viabilitat

Estudi idoneïtat
de l'hàbitat

Cap de Creus

Elecció de la cala:
La cala Jugadora

Actuacions

Futur pla de
seguiment

Conclusions

Classificació

Descripció de l'espècie

IV. ACTUACIONS A L'ÀMBIT PESQUER

Situació històrica

Conservació i protecció

Reintroducció. UICN

El projecte de reintroducció

Projecte de viabilitat

Estudi idoneïtat de l'hàbitat

Cap de Creus

Elecció de la cala: La cala Jugadora

Actuacions

Futur pla de seguiment

Conclusions

- Campanyes informatives i educatives en el sector
- Compensacions dels sectors afectats
- Estudi de sistemes d'exclusió de xarxes
- Introduccions artificials d'aliment

Seducción ambiental con rebaños

Què és una ovella fida?

El Gos de Muntanya dels Pirineus és el gos més antic del món. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

Tipologia de ramats

El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

Alimentació (diàries i desparasitació)

El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

Per ferir (Qualitat de la cria)

El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

Alimentació
El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

Característiques físiques

El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

Protecció de ramats

El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

Alimentació
El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

A cada un el seu nínxol

El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

A cada un el seu nínxol

El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

Institut Pirinenc del Gos de Muntanya dels Pirineus

El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

el gos de muntanya dels pirineus

Caràcter de la biodiversitat pirinenca com a gos de protecció dels ramats

El perro de montaña de los Pirineos

Carácter de la biodiversidad pirenaica como perro de protección de los rebaños

El perro de montaña de los Pirineos

El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

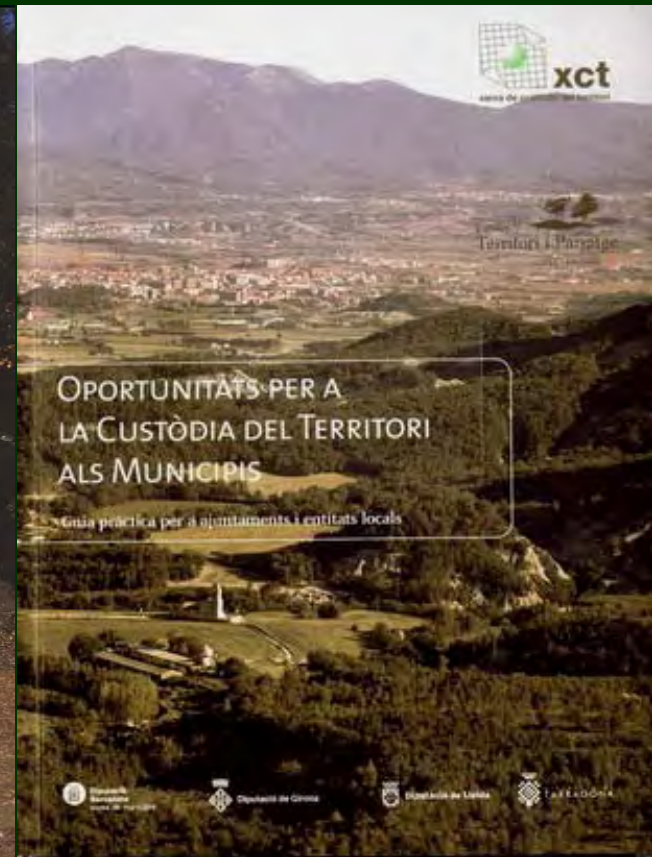
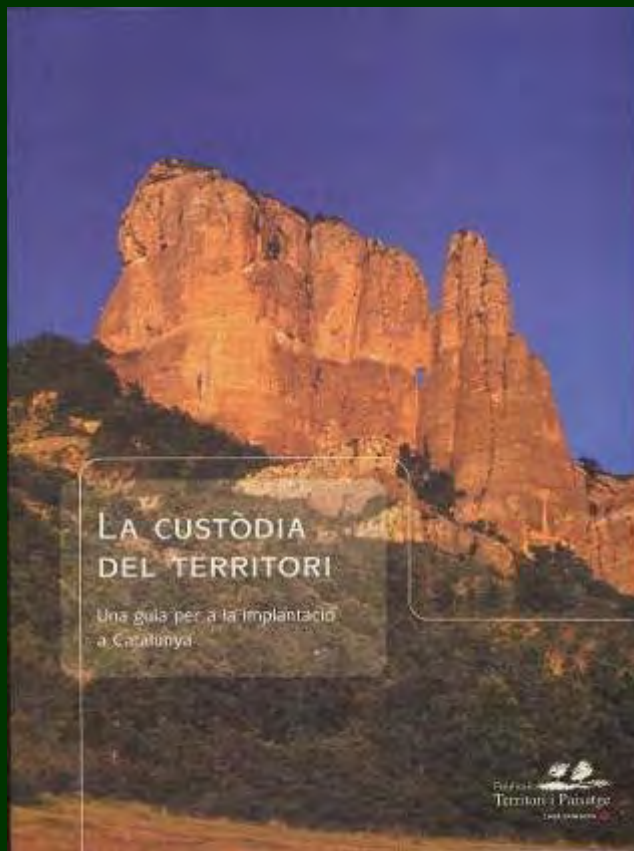
El trabajo del perro

El Gos de Muntanya dels Pirineus és el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana. És el resultat de la selecció natural i de la selecció humana.

Custodia del Territorio

Nueva estrategia para involucrar a los propietarios particulares en la conservación del territorio

Triángulo de las técnicas de custodia

Características de la custodia del territorio

- **Iniciativas de carácter voluntario por parte de los propietarios y/o usuarios de los terrenos y de sus recursos**
- **Promovida por una asociación privada (entidad de custodia) o por una administración muy próxima al territorio (Ayuntamiento, espacio natural...)**
- **Búsqueda de acuerdos para fijar unos términos de gestión y protección que aplicará la propiedad firmante del acuerdo**
- **Modelo de gestión co-participativo (propiedad – entidad de custodia) con decisiones guiadas por un mecanismo ágil (términos escritos del acuerdo), contacto regular (reunión anula, vía directa de consulta) y seguimiento regular de la finca y de los acuerdos por parte de la entidad de custodia.**

Pastoralismo vs. Incendios:

Proyecto "Guardabosc",

La ganadería al servicio de la vegetación y el paisaje

+1,9 millones ha forestales
(1 millón ha sin gestión)
65% elevada inflamabilidad
75% matorral

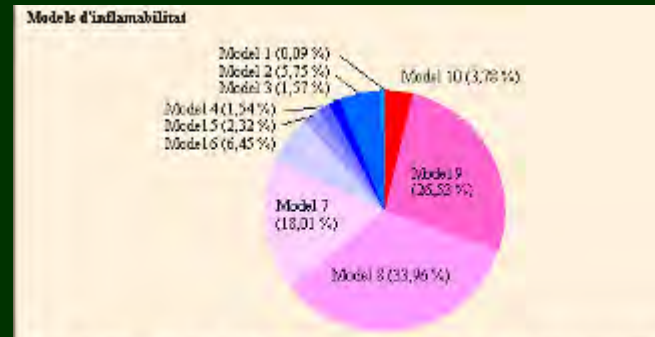
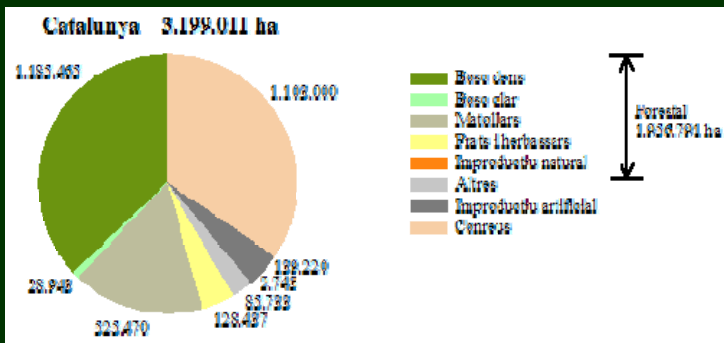

Figura 33. Distribució dels models d'inflamabilitat a Catalunya. Gairebé un 65% de la superfície arborada de Catalunya té models d'una elevada inflamabilitat (models 8, 9 i 10), un 18% d'inflamabilitat mitjana (model 7) i el 17% d'inflamabilitat baixa (models 1 a 6).

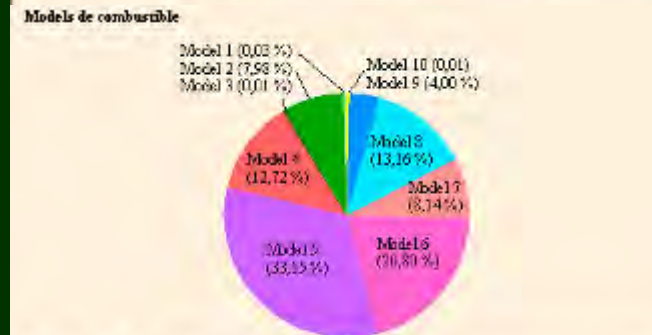

Figura 34. Distribució dels models de combustible a Catalunya. Gairebé un 75% de la superfície arborada de la regió forestal té models de matorral (4, 5, 6 i 7) dels quals, el model 5 és el més majoritari, el 44% del total. La resta és composta pel model d'herbassera (8%) i de fillarsca (17%), sobretot model 8.

Objetivos del Proyecto “Guardabosc”:

- Conocer estrategias de pastoreo para el mantenimiento y control de la biomasa vegetal
- Determinación de especies y razas de ganado más adecuadas a cada entorno y función
- Formación profesional técnica (escuela de pastores)

Proyecto *Guardabosc*

La ganadería al servicio de la vegetación y el paisaje

+1,9 millones ha forestales
(1 millón ha sin gestión)

65% elevada inflamabilidad

75% matorral

Proyecto *Guardabosc*

La ganadería al servicio de la vegetación y el paisaje

Dedicando únicamente un 10% de lo que la administración dedica a la extinción de incendios, en ayudar a la ganadería extensiva, sería posible:

- ✓ Evitar la desaparición de rebaños y creación de nuevos
- ✓ Conservación del oficio de pastor
- ✓ Potenciación de razas domésticas autóctonas
- ✓ Producción ecológica
- ✓ Recuperación de cañadas
- ✓ Mantener espacios abiertos entre los bosques
- ✓ Diversificación del paisaje
- ✓ Incrementar la biodiversidad

Proyecto “*Roure*”

Un proyecto piloto para la protección de los bosques de hoja caduca de las zonas forestales de clima mediterráneo y submediterráneo de Catalunya, para prevenir los incendios y aumentar los valores ganaderos, recreativos y de biodiversidad.

CAIXA CATALUNYA
OBRA SOCIAL

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Centre de
Recerca
Ecològica i
Aplicacions
Forestals
CREAF

Proyecto piloto RU-NA en la “Muntanya d’Alinyà”:

- El Área Territori i Paisatge de la Obra Social de Caixa Catalunya, plantea el proceso de convergencia entre el mundo rural y la naturaleza, con su espacio más emblemático como es la “Muntanya d’Alinyà”, e invita a cuantas organizaciones quieran sumarse al mismo a apoyarlo o a proponer nuevos proyectos pilotos para llegar algún día a la plena convergencia mundo rural - naturaleza.

Muntanya d'Alinyà

- Superficie: 5.352,13 ha
- Fígols y Alinyà (Alt Urgell).
- Finca privada más grande de Catalunya.
- Gran riqueza de paisaje y biodiversidad.

Parque Ganadero: Introducción de razas domésticas de interés

- Soporte a los ganaderos de Alinyà: cesión de animales, pastos e instalaciones a un nuevo ganadero joven.
- Razas autóctonas incorporadas en Alinyà:
 - 50 cabras de rasquera y pirenaica
 - 22 ovejas y 3 carneros de raza aranesa
 - 10 caballos de raza asturcona
 - 1 asno catalán y 4 asnos andaluces-extremeños

Parque Ganadero: Introducción de razas domésticas de interés

Caballos Asturcones:

Rebaño (Año 2007):

8 yeguas reproductoras.
2 garañones reproductores.
2 potros (hembras)

Buena adaptación de los animales incorporados ultimamente, particularmente de los cavallos asturcones, adaptandose perfectamente al clima riguroso de 2005/2006.

Efectos del pasto con caballos.

Parque Ganadero: Introducción de razas domésticas de interés

2006, Llobera

Acto de entrega de 3 cachorros de la raza Montaña del Pirineo a ganaderos de Alinyà, fruto de una colaboración entre la Fundació y el Institut Pirinenc del Gos de Muntanya del Pirineu.

Construcción de un cobertizo para Cabra de Rasquera

Año 2005: Colaboración con un ganadero joven de Alinyà en la construcción de un cercado para las cabras de rasquera.

Construcción de un "Triador" de ganadería en Prat Major

Año 2004: Construcción de un "triador" de vacas (ganadería extensiva) en la zona de pastos de Prat Major.

Restauración de abrevaderos

Instalación de cercados eléctricos

Instalación de cercados eléctricos en las zonas de pastoreo de la Muntanya d'Alinyà.

¡¡¡ MUCHAS GRACIAS !!!

